

Міністерство освіти і науки України
ПрАТ «Приватний вищий навчальний заклад
«Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій»

Схвалено

Вченою радою ПрАТ «ПВНЗ
«Запорізький інститут економіки та
інформаційних технологій»
Протокол № 4 від 25.11.2016 р.

Затверджено

Ректор ПрАТ «ПВНЗ «Запорізький
інститут економіки та
інформаційних технологій»

Г. В. Туровцев

« 25 » листопада 2016 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	051 Економіка
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	3-й (освітньо-науковий)
СТУПІНЬ	Доктор філософії
ОБСЯГ ПРОГРАМИ	48 кредитів ЄКТС

Освітньо-наукова програма «Економіка» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 051 «Економіка» розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту».

Програма відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікації.

Укладачі програми:

Мокій А.І. – керівник проектної групи, гарант освітньої програми, доктор економічних наук, професор

Левицький С.І. – доктор економічних наук, доцент

Руденський Р.А. – доктор економічних наук, професор

Михайлик Д.П. – кандидат економічних наук, доцент

Рецензенти:

Калінеску Т.В. – завідувач кафедри менеджменту, доктор економічних наук, професор

Бражко О.В. – завідувач кафедри маркетингу, доктор наук з державного управління, професор

Програму узгоджено:

Декан фінансово-економічного факультету

Проректор з наукової роботи

ЗМІСТ

1. Загальна характеристика освітньо-наукової програми.....	4
2. Профіль освітньо-наукової програми.....	6
3. Перелік та обсяги навчальних дисциплін	
3.1 Нормативна частина.....	10
3.2 Варіативна частина.....	11
3.3 Практична підготовка.....	12
4. Викладання та оцінювання.....	12
5. Очікувані результати навчання (компетентності освітньої складової).....	13
6. Очікувані результати (компетентності практичної складової).....	23
7. Основні тематичні напрями наукової діяльності здобувачів наукового ступеня зі спеціальності 051 «Економіка».....	24
8. Система внутрішнього контролю якості освіти третього освітнього рівня за спеціальністю 051 «Економіка».....	25

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Освітньо-наукова програма зі спеціальності 051 «Економіка», розроблена проектною групою ПрАТ «Приватний вищий навчальний заклад «Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій» відповідно до вимог чинного законодавства України та спрямована на підготовку фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Освітньо-наукова програма передбачає надання здобувачам освітньо-наукового рівня у аспірантурі необхідних навичок для здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

До аспірантури на конкурсній основі приймаються:

- особи, які завершили навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальностями 051 «Економіка», успішно пройшли вступне фахове випробування та вступний екзамен з іноземної мови;

- особи, які здобули ступінь магістра за іншою спеціальністю, успішно пройшли додаткове фахове випробування (комплексний екзамен), програма якого містить ключові питання базових дисциплін, що формують компетенції магістра з менеджменту, вступне фахове випробування та вступний екзамен з іноземної мови.

Загальний обсяг освітньо-наукової програми становить 48 кредитів Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС). Загальний термін навчання – 4 роки, в тому числі:

освітня складова – 2 роки;

наукова складова – 4 роки.

Освітньо-наукова програма використовується для:

- підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» ;
- розробки навчального плану та формування індивідуальних планів аспірантів;
- формування програм навчальних дисциплін, асистентсько-педагогічної практики;
- розробки засобів поточного, рубіжного та підсумкового контролю знань.

Освітньо-наукова програма включає наступні розділи:

А. Освітня складова (38 кредитів ECTS)

I. Нормативна частина

- цикл гуманітарно-наукової підготовки
- цикл професійної наукової підготовки

II. Варіативна частина

- дисципліни вільного вибору аспіранта

Б. Практична (професійно-наукова) складова (10 кредитів ECTS)

III. Практична підготовка

Нормативні посилання:

Освітньо-наукова програма розроблена на основі наступних нормативних документів:

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266». Перелік галузей знань і спеціальностей [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-п>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. №1187 від 30.12.2015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248779880>
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів» із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/567-2013>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011>.

2. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

<i>Тип диплома та обсяг програми</i>	Одиничний ступінь, 48 кредитів ЄКТС за 4 навчальні роки	
<i>Вищий навчальний заклад</i>	ПрАТ «Приватний вищий навчальний заклад «Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій»	
<i>Період акредитації</i>	Програма впроваджена в 2017 році	
<i>Рівень програми</i>	FQЕНЕА – третій цикл, QFLLL – 8 рівень, НРК – 3 рівень	
А	Ціль програми	
	Загальна мета програми – розвинути в аспірантів дослідницькі навички в предметній області за рахунок більш глибокого розуміння проблем управління та моделювання соціально-економічними явищ в Україні та світі та функціонування соціально-економічних інститутів, механізмів та процесів, а також забезпечити консультаційну підтримку у виконанні оригінальних наукових досліджень, що направлені на отримання нових наукових знань, підготовки та захист дисертації.	
В	Характеристика програми	
1	<i>Предметна область, напрям</i>	Економіка. Базова частина роботи для отримання ступеня, що відповідає 26 кредитам, присвячена докторському дослідженню і дисертації, та включає дослідження, аналіз документації й опрацювання письмового тексту відповідно до міжнародних стандартів якості. Робочі засідання та семінари обирає аспірант/молодий дослідник з менеджменту або суміжної галузі управління соціально-економічними процесами. Економіка : інше (50:50).
2	<i>Фокус програми: загальна/ спеціальна</i>	Дослідник-початківець отримує повну підтримку при опрацюванні теми дослідження та підготовки практичних та теоретичних/методичних аспектів дослідження: всі теми стосуються управління, організації та моделювання соціально-економічних процесів, економічної кібернетики, міжнародної економіки, економічної безпеки.
3	<i>Орієнтація програми</i>	Орієнтація дослідження. Програму орієнтовано на поширення сучасних досягнень у галузі математичних моделей, методів та інформаційних технологій в економіці. Практична складова є невід’ємною при вивченні розробки моделей управління соціально-економічними явищами та їх адаптації та інтеграції в національну економіку.
4	<i>Особливості програми</i>	Оскільки більшість зусиль присвячені написанню дисертації, решту часу дослідник-початківець може використати для вивчення інших наукових та теоретичних курсів чи для іншої діяльності, пов’язаної з роботою, а саме: вивчення наукового редагування, соціально-

		економічних комунікацій, проектної розробки та пошуку фінансування на впровадження результатів дослідження.
С	Працевлаштування та продовження освіти	
1	<i>Працевлаштування</i>	Вимогами до посад є наявність завершеного навчання, проведення досліджень високого рівня та досвід в органах управління різного рівня, зокрема: державної влади, місцевого самоврядування, партіях та громадських організаціях, медіазасобах та комунікаціях, дослідницькій та викладацькій роботі у вищих навчальних закладах та дослідницьких установах.
2	<i>Продовження освіти</i>	Є доступними певні дослідницькі стипендії, що можуть містити додатковий освітній компонент. Здобуття другого наукового ступеня.
Д	Стиль та методика навчання	
1	<i>Підходи до викладання та навчання</i>	Стиль навчання. Базується на активному навчанні, передусім на індивідуальному масштабному дослідницькому проекті, який ретельно контролюється, надаючи певну відповідальність досліднику на початковому етапі за вибір методу, предмету та організацію часу. Зазвичай форма навчання за програмою є стаціонарна, та можливо поєднати заочне навчання з роботою.
2	<i>Система оцінювання</i>	Оцінювання семінарів відбувається згідно з результатами практики. Загальна оцінка формується на основі заліково-езаменаційних сесій, атестацій аспіранта (2 рази на рік) та попереднього захисту дослідження. Остаточне оцінювання та вручення диплома має вигляд відкритого публічного захисту дисертації.
Е	Програмні компетентності	
1	<i>Загальні</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Навики критичності та самокритичності.</i> Здатність рецензувати публікації та презентації, а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію. • <i>Абстрактне обґрунтування та моделювання задачі.</i> Здатність визначати відповідні задачі та окреслювати їх таким чином, щоб просувати та трансформувати наукові знання та розуміння. • <i>Якість та етичні зобов'язання.</i> Знання стандартів і типу мислення, необхідних для наукового дослідження та опублікування, включаючи критичну обізнаність та інтелектуальну чесність. • <i>Комунікація.</i> Здатність писати, розмовляти та слухати відповідно до різних реєстрів рідною мовою та іноземною, представляючи складні задачі фахівцям та нефаківцям; знання про використання та модальність медіа. • <i>Працювати самостійно; керування часом.</i> Здатність

		<p>організувати набуття теоретичних та практичних інструментів, скеровуючи зусилля і об'єднуючи результати різних досліджень та аналізів, представляючи остаточний результат до визначеного кінцевого терміну.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Міжособистісні здібності.</i> Співпраця в місцевому та міжнародному середовищі, щоб завершити спеціальні завдання, пов'язані з дисципліною (збір та опрацювання даних, розвиток аналізу, представлення та обговорення результатів)
2	Фахові	<ul style="list-style-type: none"> • <i>База знань.</i> Глибокі обґрунтовані знання функціонування соціально-економічних процесів та інститутів; детальні знання спеціальної області дослідження в поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії та внеску до індивідуальної управлінської області соціально-економічного дослідження. • <i>Інформаційний менеджмент.</i> Здатність визначати, мати доступ, аналізувати та поєднувати інформацію з різних джерел, документів та текстів для розгляду відповідних соціально-економічних питань. • <i>Знання ресурсів</i> (включаючи ті, що базуються на ІТ), доступних для дослідження в спеціальній міждисциплінарній управлінській та соціально-економічній областях. • <i>Аналіз документів.</i> Здатність знаходити, відбирати, контекстуалізувати та інтерпретувати значні документального, монографічного та нормативно-правового матеріалу. • <i>Індивідуальне дослідження.</i> Здатність планувати та на основі дослідження робити внесок до управлінських, соціально-економічних знань, пов'язаних з важливою практично-науковою задачею, яка відповідає актуальності подання матеріалів для друку. • <i>Розробка програми та менеджмент.</i> Розуміння та здатність застосовувати на практиці принципи спільного дослідження в менеджменті поведінкових, соціально-економічних та управлінських науках.
F	Програмні результати навчання	

- Здатність об'єднувати (синтезувати) та обговорювати публікації, в межах та поза областю дослідження.
- Здатність використовувати критичні знання в громадській сфері, що підтверджено публікацією принаймні двох власних оглядових статей та статті з огляду наукової публікації.
- Здатність детально розробляти та переконливо презентувати групі кваліфікованих дослідників відповідний добре обґрунтований план дослідження для вирішення важливої задачі.
- Здатність завершити розширене оригінальне дослідження, що базується на критичному розгляді джерел та забезпечене необхідним науковим апаратом таким, як нотатки, бібліографія та публікація відповідних документів.
- Здатність презентувати результати дослідження в науковому та ненауковому контекстах, усно та письмово, у формі наукових семінарів, наукових зустрічей та громадських ініціатив (соціально-орієнтовані робочі зустрічі).
- Здатність представляти свої результати дослідження іноземною мовою.
- Здатність готувати підбір матеріалу для преси/об'єднання інформації з питань викладацько-професорських ініціатив, публікувати їх у засобах масової інформації чи на вебсторінках публіцистичних видань.
- Здатність ефективно планувати час для отримання необхідних результатів, що підтверджено колоквиумами, які відбуваються кожного року впродовж трьох років, та остаточним захистом.
- Здатність аналізувати та посилатися на відповідні основні управлінські та соціально-економічні роботи в письмовій формі, через усні виступи та презентації, в дисертації, знання дискусій та трендів.
- Обізнаність та здатність взаємодіяти інтелектуально з найновішими поведінковими, гуманістичними та соціально-економічними критеріями в спеціальній області дослідження.
- Здатність використовувати облікову інформацію з архіву, бібліотечні каталоги та найновіші ІТресурси, щоб локалізувати джерела та документальний матеріал, корисний для свого власного дослідження.
- Здатність знаходити, аналізувати та об'єднувати набір документів з джерел у результуючій дисертації та в попередньому до неї дослідженні.
- Здатність планувати оригінальний вклад на основі дослідження сучасних міждисциплінарних управлінсько-економічних знань, пов'язаних з індивідуально розроблюваною проблемою власного дослідження.
- Знання основних можливостей наукової співпраці для соціальних та гуманітарних наук, презентуючи критичний звіт про принаймні дві-три важливі програми, визначаючи позитивні/негативні аспекти своєї власної області дослідження.

3. ПЕРЕЛІК ТА ОБСЯГИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1.НОРМАТИВНА ЧАСТИНА

Цикл нормативна частина включає у себе дисципліни загальної підготовки та професійної наукової підготовки.

Тематичний блок 1 «Загальна підготовка» спрямований на надання аспірантам оптимальних знань та навичок, необхідних для здійснення молодими вченими професійного наукового пошуку та синтезу виважених обґрунтованих ідей.

У межах Тематичного блоку 1 «Дисципліни циклу загальної підготовки» вивчаються наступні дисципліни:

№	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
Тематичний блок 1: «Дисципліни загального циклу підготовки»						
1	Іноземна мова (English academic writing)	6	180	60	120	Залік, іспит
2	Філософія науки	4	120	30	90	Іспит
3	Методи організації наукових досліджень в економіці	4	120	30	90	Залік
Загалом по блоку 1		20	420	120	300	

Тематичний блок 2 «Дисципліни циклу професійної підготовки» спрямований на надання аспірантам глибоких доктринальних знань у галузі міжнародної та національної економіки, методів, моделей та інформаційних технологій в економіці і вироблення необхідних вмінь та навичок самостійної наукової діяльності, продукування нових ідей.

У межах Тематичного блоку 2.1 «Дисципліни циклу професійної підготовки» вивчаються наступні дисципліни:

№	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
Тематичний блок 2.1: «Професійна наукова підготовка»						
1	Глобальна економіка	6	180	60	120	Залік, іспит
2	Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці	6	180	60	120	Залік, іспит
Загалом по блоку 2.1		12	360	120	240	

3.2. ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА

Варіативна складова освітньо-наукової програми формується з урахуванням сучасних вітчизняних та світових тенденцій у галузі економічної кібернетики, міжнародної та національної економіки, методів, моделей та інформаційних технологій, особливостей регіону та індивідуальних освітніх запитів аспірантів. Варіативна складова створює передумови для відображення у змісті освітньо-наукової програми особливостей вузькопрофільної підготовки в межах обраних дисциплін, а головне — для диференціації та індивідуалізації підготовки аспірантів.

Варіативна частина освітньо-наукової програми включає в себе 6 навчальних дисциплін, з яких аспірант обирає для навчання 3 навчальні дисципліни.

У межах Тематичного блоку 2.2 «Дисципліни самостійного вибору аспіранта» вивчаються наступні дисципліни:

№	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
Тематичний блок 2.2: «Дисципліни самостійного вибору аспіранта» (обираються 3 із 6)						
1	Інноваційна економіка	4	120	40	80	Залік, іспит
2	Міжнародні стратегії економічної безпеки розвитку	4	120	40	80	Залік, іспит
3	Моделі проектного управління економічними об'єктами	4	120	40	80	Залік
4	Імітаційні моделі економічних систем	4	120	40	80	Залік
5	Економетричне моделювання соціально-економічних процесів	4	120	40	80	Залік, іспит
6	Управління стратегічним потенціалом в економіці	4	120	40	80	Залік, іспит
Загалом по блоку 2.2		12	360	120	240	

3.3. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

Цикл практичної підготовки включає в себе власне роботу аспіранта над дисертацією, підготовку виступів на наукових семінарах та круглих столах, написання наукових статей і тез конференцій, публікації в міжнародних виданнях, тобто всі можливі види наукової діяльності, в яких аспірант реалізовує набуті знання, вміння та навички у практичній науковій роботі.

У межах Тематичного блоку 3 «Практична підготовка» здійснюється:

№	Вид діяльності	Кількість кредитів	Кількість годин
1	Асистентська педагогічна практика	10	300
2	Захист дисертації		
Загалом по блоку 3		10	300

4. ВИКЛАДАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Освітній процес побудований на принципах особистісно орієнтованого навчання із застосуванням системного, компетентнісного, інтегративного підходів з елементами самонавчання та самоорганізації.

Форми навчання:

- лекції, семінари, практичні заняття, що вирізняються порівняно високою наукоємністю;
- консультації;
- асистентсько-педагогічна практика;
- елементи дистанційного (on-line, електронного) навчання.

Способи навчання:

- робота з науковою літературою, нормативно-законодавчою базою, статистичними та іншими інформаційними джерелами;
- використання інтерактивних освітніх технологій (інтенсифікації навчання на основі опорних структурно-логічних схем і знакових моделей, рівневої диференціації, модульно-блочного, корпоративного навчання тощо);
- оволодіння засадами критичного загальнотеоретичного пізнання; дослідницького та проектного мислення.

Система оцінювання охоплює кількісно-якісну атестацію результатів:

- опитування на семінарах (практичних заняттях) та проміжних контрольних робіт;
- письмових іспитів (тестування, відповідей на проблемні питання, розв'язання наукових чи прикладних завдань);
- усного екзаменування;
- заліків;
- захисту наукових звітів, основних наукових положень, висновків і рекомендацій за темою дисертаційного дослідження.

6. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ (КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРАКТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ)

Робота над дисертацією

Дисертаційне дослідження виконується в межах навчального та науково-дослідного процесу та передбачає:

Здатність рецензувати публікації та презентації, а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію.

Здатність визначати відповідні задачі та окреслювати їх таким чином, щоб просувати та трансформувати наукові знання та розуміння.

Здатність детально розробляти та переконливо презентувати групі кваліфікованих дослідників відповідний добре обґрунтований план дослідження для вирішення важливої задачі.

Здатність завершити розширене оригінальне дослідження, що базується на критичному розгляді джерел та забезпечене необхідним науковим апаратом таким, як нотатки, бібліографія та публікація відповідних документів.

Здатність презентувати результати дослідження в науковому та ненауковому контекстах, усно та письмово, у формі наукових семінарів, наукових зустрічей та громадських ініціатив (соціальноорієнтовані робочі зустрічі).

Практична складова є невід'ємною при вивченні економічних моделей, методів та моделюванні інформаційних систем в економіці.

Педагогічна практика

Метою проходження педагогічної практики є розуміння та сприйняття етичних норм поведінки; здатність до критики й самокритики; креативність, адаптивність і комунікабельність. Підбір інформації з питань викладацько-професорських ініціатив, оригінальний вклад на основі дослідження до управлінських знань, пов'язаних з важливою науковою задачею обумовлює необхідність:

знати:

основні законодавчі документи, що стосуються системи освіти; права й обов'язки суб'єктів навчального процесу (викладачів, студентів); концептуальні основи навчального предмету, його місце в загальній системі знань і цінностей та навчальному плані освітнього закладу.

вміти:

інтегрувати теоретичні знання і практичний досвід;
реалізовувати професійні якості на практиці; враховувати в педагогічній діяльності вікові та психологічні особливості студентів;
використовувати сучасні інформаційні системи та технології в навчальному процесі;
фахово володіти знаннями курсу, достатніми для аналітичної оцінки, вибору й реалізації освітньої програми.

Науковий семінар

Комунікація у галузі наукового дослідження передбачає:

Обізнаність та здатність взаємодіяти з сучасними управлінськими технологіями в спеціальній галузі дослідження. Здатність використовувати облікову інформацію з архіву, бібліотечні каталоги та найновіші ІТресурси, щоб локалізувати джерела та документальний матеріал, корисний для свого власного дослідження. Знання основних можливостей наукової співпраці для поведінкових наук, презентуючи критичний звіт про принаймні одну важливу програму, визначаючи позитивні/негативні аспекти своєї власної області дослідження.

Написання наукових публікацій

Поширення власних результатів у сучасних наукових журналах зумовлює: Здатність об'єднувати (синтезувати) та обговорювати публікації, в межах та поза областю дослідження. Здатність знаходити, аналізувати та об'єднувати набір документів з джерел у результуючій дисертації та в попередньому до неї дослідженні. Планувати оригінальний вклад на основі дослідження до політологічних знань, пов'язаних з важливою задачею, який є відповідної якості для друку.

7. ОСНОВНІ ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051

«Економіка»

Спеціалізація *«Управління соціально-економічними явищами»*

Теми досліджень:

1. Теоретико-методологічні проблеми математичного моделювання соціально-економічних систем.
2. Моделі та методи дослідження проблем економічної теорії.
3. Моделі та методи програмно-цільового управління економічними системами і процесами.
4. Моделювання процесів управління соціально-економічними системами.
5. Моделювання процесів економічного зростання.
6. Прогнозування тенденцій і показників розвитку економічних систем і процесів.
7. Математичні моделі економічної динаміки.
8. Моделювання балансових пропорцій і показників економіки.
9. Математичні моделі та методи формування балансів для різних рівнів управління економікою.
10. Системний аналіз економічних процесів.
11. Моделювання реструктуризаційних процесів в економіці.
12. Моделі і методи формування раціональних організаційно-економічних структур і систем управління в економіці.
13. Моделювання процесів ефективного використання виробничого потенціалу.

14. Моделювання в окремих сферах суспільної діяльності.
15. Аналіз, оцінка, моделювання та оптимізація ризику в економіці.
16. Системи підтримки прийняття рішень.
17. Методи штучного інтелекту в економіці.
18. Моделі, методи та інформаційні технології функціонування систем моніторингу в економіці.
19. Теоретико-методологічні проблеми інформатизації суспільства, побудованого на знаннях.
20. Впровадження нових комп'ютерних технологій та обробки статистичної інформації.
21. Нові інформаційні та комунікаційні технології.
22. Гіпертекстові та мультимедійні технології в соціально-економічних системах.
23. Геоінформаційні системи в економіці.
24. Економічні організаційні проблеми інформаційної діяльності, створення інформаційного простору об'єкта.
25. Безпека та надійність інформаційних систем.
26. Методи та моделі управління проектами інформатизації.
27. Економічна ефективність розроблення, впровадження та функціонування інформаційних систем і технологій.
28. Методи системного аналізу, оптимізації, управління в інформаційних системах.
29. Системи управління базами даних і знань.
30. Інструментальні засоби проектування та створення управлінських інформаційних систем.

8. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТРЕТЬОГО ОСВІТНЬОГО РІВНЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 051 «Економіка»

1. Загальні положення

Забезпечення якості підготовки слухачів третього навчального циклу (докторів філософії).

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» 2014 р, система забезпечення якості вищої освіти в Україні включає в себе, зокрема, систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (безпосередньо вищими навчальними закладами).

Враховуючи можливість подальшої реалізації тенденції на відходження Міністерством освіти і науки України від принципу патерналізму у сфері управління галуззю вищої освіти та впровадження у цій сфері принципу субсидіарності з наданням вищим навчальним закладам більш широких повноважень у виборі траєкторій свого руху, система внутрішнього контролю якості освіти третього освітнього рівня (доктор філософії) за спеціальністю 051 «Економіка» ґрунтується на концепції системи менеджменту якості освіти відповідно до принципів міжнародних стандартів, зокрема ISO 9001:2008 (із

застосуванням циклу Демінга: «планування-виконання-перевірка-коригування» (PDCA).

2. Концептуальні аспекти внутрішнього контролю якості знань слухачів аспірантури

2.1. Оцінювання знань слухачів аспірантури здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ПрАТ «ПВНЗ «Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій».

2.2. Система оцінювання знань слухачів аспірантури включає вхідний, поточний, семестровий, відстрочений, ректорський контроль знань та атестацію здобувачів освіти третього рівня якості.

2.3. **Вхідний контроль** проводиться на початку навчання на третьому освітньому рівні з метою виявлення загально-дисциплінарного рівня підготовки, необхідного для засвоєння конкретної дисципліни та надання практичної індивідуальної допомоги слухачам аспірантури у поповненні необхідних знань. Проводить його науково-педагогічний працівник, якому доручено викладати відповідну дисципліну та науковий керівник аспіранта. Підсумки контролю обговорюються на кафедрі та плануються заходи щодо підвищення рівня знань слухачів аспірантури.

2.4. **Поточний контроль** здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та слухачами аспірантури у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю.

2.5. **Семестровий підсумковий контроль** проводиться у формі екзамену, диференційованого заліку чи заліку, визначених навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

2.6. Критерії оцінювання є обов'язковою складовою навчальної програми дисципліни. На початку семестру науково-педагогічний працівник, який викладає дисципліну, повинен ознайомити слухачів аспірантури зі змістом, структурою, формою екзаменаційної (залікової) роботи та прикладами завдань попередніх років, а також із системою і критеріями її оцінювання.

2.7. **Відстрочений контроль, або контроль збереження знань**, проводиться через деякий час після вивчення дисципліни. Цей вид контролю не впливає на результативність навчання слухачів аспірантури і проводиться вибірково для визначення рівня залишкових знань слухачів аспірантури, контролю якості навчального процесу та удосконалення критеріїв оцінювання навчальних здобутків студентів.

2.8. Відстрочений контроль з певної дисципліни проводиться за розпорядженням ректора, яким визначається персональний склад комісії, яка його проводить, і термін проведення (у семестрі, наступному за семестром, в якому студенти склали екзамен з цієї дисципліни).

2.9. **Ректорський контроль** якості підготовки слухачів аспірантури з дисципліни є контролем стійкості знань, умінь та навичок і може проводитись за темами дисципліни, що була вивчена в попередньому семестрі, або за навчальною програмою всієї дисципліни як для перевірки готовності слухачів аспірантури до підсумкового контролю, так і для перевірки залишкових знань слухачів аспірантури. Пакет завдань для проведення ректорського контролю розробляється науково-педагогічними працівниками кафедри, які викладають відповідні дисципліни та затверджується на засіданні кафедри.

2.10. Ректорський контроль проводиться у письмовій формі та/або у формі тестування, в тому числі, комп'ютерного. Контроль проводять працівники навчального відділу за присутності науково-педагогічного працівника або наукового керівника.

2.11. За підсумками проведення ректорського контролю знань слухачів аспірантури навчальним відділом проводиться його детальний аналіз, результати якого розглядаються на засіданнях кафедр, методичних комісій факультетів, Науково-методичної ради університету, вчених рад факультетів та доводяться до відома ректора.

2.12. Атестація здобувачів третього освітнього рівня – це встановлення відповідності засвоєних слухачів аспірантури та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів, затверджених стандартами вищої освіти.

2.13. Атестація випускників проводиться за акредитованими спеціальностями аспірантури та завершується публічним захистом дисертаційного дослідження на засіданні спеціалізованої вченої ради. Відповідна атестація здійснюється відкрито і гласно.

2.15. Після кожної сесії визначаються та оприлюднюються рейтинги слухачів аспірантури за успішністю.

2.16. Для врахування думки слухачів аспірантури щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні соціологічні опитування слухачів аспірантури, а також аспірантський моніторинг якості освітнього процесу.

Відповідальні за впровадження: випускаюча кафедра, науковий керівник аспіранта, навчальний відділ, відділ аспірантури інституту, проректор з наукової діяльності, перший проректор, Науково-методична рада інституту.

Показники: рівень успішності слухачів аспірантури, рівень академічної заборгованості, кількість виступів аспірантів на Міжнародних науково-практичних конференціях, якість та рівень опублікованих наукових статей.

3. Оцінювання результатів отримання знань слухачів аспірантури

3.1 При оцінюванні слухачів використовуються заздалегідь оприлюднені критерії, правила і процедури. Для забезпечення такого оцінювання необхідно такі процедури оцінювання, які здатні:

- визначити, в якій мірі досягнуті заплановані навчальні результати та інші цілі програми;
- відповідають своєму призначенню, тобто забезпечують діагностичний, поточний або підсумковий контроль;
- мають чіткі й оприлюднені критерії виставляння оцінок;

- не покладаються на судження лише одного екзаменатора;
- мають чіткі правила, які регулюють випадки відсутності слухача через хворобу чи інші поважні причини;
- підлягають адміністративним перевіркам, які встановлюють точність здійснення виписаних процедур.

3.2. Аспіранти мають бути чітко поінформовані про стратегію оцінювання, яка застосовується щодо їхньої навчальної програми; про те, які екзамени чи інші форми оцінювання будуть застосовані до них; чого від них очікують, а також про те, які критерії будуть використані при оцінюванні успішності.

Структуру форм внутрішнього контролю якості навчання в інституті подано в табл.1

Таблиця 1

Форми поточного контролю, контролю засвоєння навчальних дисциплін та поточного контролю	
Форми поточного контролю (здійснюється під час аудиторних занять та під час самостійної роботи аспірантів)	
на аудиторних заняттях	під час самостійної роботи
<ul style="list-style-type: none"> • Експрес-опитування • Вирішення проблемних ситуацій • Розв'язання завдань, побудова трендів, графіків • Моделювання соціально-економічних процесів • Виступи та дискусії на семінарах • Публічний захист творчих робіт • Ділові ігри з проведенням протокольних нарад, співбесід. 	<ul style="list-style-type: none"> • Співбесіди в ході індивідуальних консультацій • Робота з нормативними документами та літературними джерелами • Підготовка тез доповідей виступів • Індивідуальні контрольні роботи • Формування україномовних та іншомовних анотацій • Виконання кейс-завдань
Форми контролю засвоєння навчальних дисциплін (здійснюється відповідно до затвердженого навчального плану)	
<ul style="list-style-type: none"> • Тестування з отриманням фіксованого результату : <ul style="list-style-type: none"> - Індивідуальні - Групові - З використанням програмного забезпечення • Ділові ігри, що передбачають: <ul style="list-style-type: none"> - Дотримання протокольних вимог - Дотримання процедурних вимог розв'язання ситуацій 	<ul style="list-style-type: none"> • Підготовка і захист індивідуальної роботи • Аналітичний огляд з певної ситуації • Видання наукової статті у фаховому виданні • Розробка бізнес-планів • Розробка проектів бізнес-соціального аналізу
Форми підсумкового контролю	
<ul style="list-style-type: none"> • Довідки про впровадження наукових результатів у практичну діяльність • Прилюдний захист дисертації на засідання спеціалізованої вченої ради 	

3.3 Рівень засвоєння програмного матеріалу кожної з дисциплін, затверджених навчальних планом, визначається за 100-бальною оціночною шкалою:

91-100 балів – “відмінно”;
 71-90 балів – “добре”;
 51-70 балів – “задовільно”;
 0-50 балів – “незадовільно”.

Результати складання заліків із вибіркових дисциплін оцінюються за двобальною шкалою: “зараховано”, “не зараховано”.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та шкалу ECTS здійснюється в такому порядку:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	<i>Відмінно</i> (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	<i>Дуже добре</i> (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	<i>Задовільно</i> (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	<i>Достатньо</i> (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	<i>Незадовільно</i> (з можливістю повторного складання)
1-34		F	<i>Незадовільно</i> (з обов'язковим повторним курсом)

Якість захисту дисертаційного дослідження:

- уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди;
- загальний рівень підготовки слухача;
- володіння культурою презентації.